एवं बहुविधैर्वाक्यैर्याच्यमानस्तथा नृपः । नाश्रद्दधच्छाल्वपतिः कन्याया भरतर्षभ । ५९९५
ततः सा मन्युनाविष्टा ज्येष्ठा काशिपतेः सुता । अब्रवीत् साश्रुनयना वाष्पविप्लुतया गिरा ।
त्वया त्यक्ता गमिष्यामि यत्र तत्र विशाम्पते । तत्र मे गतयः सन्तु सन्तः सत्यं यथा ध्रुवं ।
एवं तां भाषमाणान्तु कन्यां शाल्वपतिस्तदा । परितत्याज कौरव्य करुणं परिदेवतीं ।
गच्छ गच्छेति तां शाल्वः पुनःपुनरभाषत । बिभेमि भीष्मात् सुश्रोणि त्वञ्च भीष्मपरिग्रहः ।
एवमुक्ता तु सा तेन शाल्वेनादीर्घदर्शिना । निश्चक्राम पुराद्दीना रुदती कुररी यथा । ६०००
॥ भीष्म उवाच ॥ निष्क्रामन्ती तु नगराच्चिन्तयामास दुःखिता । पृथिव्यां नास्ति युवतिर्विषमस्था मया समा ।
बन्धुभिर्व्विप्रहीनाऽस्मि शाल्वेन च निराकृता । न च शक्यं पुनर्गन्तुं मया वारणसाह्वयं ।
अनुज्ञाता तु भीष्मेण शाल्वमुद्दिश्य कारणं । किन्नु गर्हाम्यथात्मानमथ भीष्मं दुरासदं ।
अथ वा पितरं मूढं यो मेऽकार्षीत् स्वयम्बरं । मया ऽयं स्वकृतो दोषो याऽहं भीष्मरथात्तदा ।
प्रवृत्ते दारुणे युद्धे शाल्वार्थं न गता पुरा । तस्येयं फलनिर्वृत्तिर्यदापन्नाऽस्मि मूढवत् । ६००५
धिग्भीष्मं धिक् मे मन्दं पितरं मूढचेतसं । येनाऽहं वीर्य्यशुल्केति पण्यस्त्रीव प्रवारिता ।
धिङ्मां धिक्शाल्वराजानं धिग्धातारमथापि वा । येषां दुर्नीतभावेन प्राप्ताऽस्म्यापदमुत्तमां ।
सर्व्वथा भागधेयानि स्वानि प्राप्नोति मानवः । अनयस्यास्य तु मुखं भीष्मः शान्तनवो मम ।
सा भीष्मे प्रतिकर्त्तव्यमहं पश्यामि साम्प्रतं । तपसा वा युधा वाऽपि दुःखहेतुः स मे मतः ।
को नु भीष्मं युधा जेतुमुत्सहेत महीपतिः । एवं सा परिनिश्चित्य जगाम नगराद्बहिः । ६०१०
आश्रमं पुण्यशीलानां तापसानां महात्मनां । ततस्तामवसद्रात्रिं तापसैः परिवारिता ।
आचख्यौ च यथावृत्तं सर्व्वमात्मनि भारत । विस्तरेण महाबाहो निखिलेन शुचिस्मिता ।
हरणञ्च विसर्गञ्च शाल्वेन च विसर्ज्जनं । ततस्तत्र महानासीत् ब्राह्मणः संशितव्रतः ।
शैखावत्यस्तपोवृद्धः शास्त्रे चारण्यके गुरुः । आर्त्तान्तामाह स मुनिः शैखावत्यो महातपाः ।
निःश्वसन्तीं सतीं बालां दुःखशोकपरायणां । एवं गते तु किं भद्रे शक्यं कर्त्तुं तपस्विभिः । ६०१५
आश्रमस्थैर्महाभागे तपोयुक्तैर्महात्मभिः । सा तेनमब्रवीद्राजन् क्रियतां मदनुग्रहः ।
प्राव्रज्यमहमिच्छामि तपस्तप्स्यामि दुश्चरं । मयैव यानि कर्म्माणि पूर्व्वदेहे तु मूढया ।
कृतानि नूनं पापानि तेषामेतत् फलं ध्रुवं । नोत्सहे तं पुनर्गन्तुं स्वजनं प्रति तापसाः ।
प्रत्याख्याता निरानन्दा शाल्वेन च निराकृता । उपदिष्टमिहेच्छामि तापस्यं वीतकल्मषाः ।
युष्माभिर्देवसङ्काशैः कृपा भवतु वो मयि । स तामाश्वासयत् कन्यां दृष्टान्तागमहेतुभिः । ६०२०
सान्त्वयामास कार्य्यञ्च प्रतिजज्ञे द्विजैः सह ॥

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वण्यम्बोपाख्यानपर्व्वणि शैखावत्याम्बासंवादे चतुःसप्तत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७४ ॥

॥ भीष्म उवाच ॥ ततस्ते तापसाः सर्व्वे कार्य्यवन्तोऽभवंस्तदा । तां कन्यां चिन्तयन्तस्ते किङ्कार्य्यमिति धर्म्मिणः ।
केचिदाहुः पितुर्व्वेश्म नीयतामिति तापसाः । केचिदस्मदुपालम्भे मतिञ्चक्रुर्हि तापसाः ।